

स्वस्थ, ताजा माछा तथा मासु चाहिएमा

विवाह, भोजभतेर, समारोह आदिमा ठूलो परिमाणमा मासु चाहिने क्याटरिङ व्यवसाय तथा अन्य उपभोक्तालाई विशेष छुटको व्यवस्था

मासुका पारखीहरूले अब किर्गा भन्किएका र फोहर स्थानमा राखिएका माछामासु खानुपर्ने वाध्यताका दिन गए ।

मिट माउण्ट

सम्पर्क तथा विक्री कक्षा : पुरानो अन्नपूर्ण सिनेमा हल भएको छेउ, अन्नपूर्ण टोल, बिर्तामोड - ८

०२३-५८९८३६/८८२७५३८७०/८८२७५३८७१

८७८६८६२८३९/८७८६८६२८३३

खुले समय
बिहान ७ बजेदेखि
बेलुका ७ बजेसम्म

अनुमतिबेगर तेजाब वा अन्य घातक रसायनिक पदार्थको उत्पादन, निकासी, पैठारी वा विक्री वितरण गर्नु दण्डनीय अपराध हो ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

मन्त्री बन्ने आशक्ति राखिनै-पूर्णसिंह

भापा (प्रस) । जब मन्त्री पदका लागि अरुहरूले हानथाप गर्छन्, तब संविधानसभा तथा प्रदेशसभा सदस्य पूर्णसिंह राजवंशीको संभ्रना गराउँछ ।

१ नं प्रदेशको मन्त्रपरिषद विस्तारमा हानथाप

गेरेर अरुले मन्त्री पद पड काउँदा पूर्णसिंहको बारेमा धेरैले सामाजिक संजालमा कमेन्ट गरेका थिए । सबै जाति समुदायबाट मन्त्री छानिरहेँदा किन कोच समुदायका पूर्णसिंहलाई मन्त्री बनाइएन ? यस पटक पनि मन्त्री पाउनका लागि उनले चासै राखेनन् ।

पहिलो संविधानसभा निर्वाचनमा कांग्रेस नेता कृष्णप्रसाद सिटौलालाई पराजित गरी संविधानसभा सदस्य निर्वाचित भएपछि पूर्णसिंहलाई बालबालिका तथा स्वास्थ्य राज्यमन्त्री बन्न अफर आएको थियो तर, उनले त्यस प्रस्तावलाई

❖ बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

भापामा थपिए ५१ हजारबढी नयाँ मतदाता

भापा (प्रस) । भापामा ५१ हजारभन्दा बढी नयाँ मतदाता थपिएका छन् । मतदाता नामावली संकलन कार्यबाट जिल्लामा ५१ हजार ४४५ जना नयाँ मतदाता थपिएका हुन् । मतदाता नामावली संकलनबाट त्यति संख्यामा मतदाता थपिएपनि उनीहरूको अद्यावधिक हुन बाँकी रहेको छ । जिल्लामा २०७७ पुष ५ गतेसम्म ६ लाख ९ हजार ३७४ जना मतदाता रहेका थिए । नयाँ थपिएसँगै अब जिल्लाको कूल मतदाता संख्या ६ लाख ६० हजार ८१९ पुगेको छ । त्यसमध्ये ६१९ जना भापा छोडेर अन्य जिल्ला गएका छन् ।

उनेले जानकारी दिए । मतदाता संख्या बढेसँगै भापामा मतदान केन्द्र पनि बढ्ने भएको छ । जिल्लामा हाल २८६ वटा मतदान केन्द्रहरू रहेका छन् । २०७४ को निर्वाचनमा २८३ वटा मतदान केन्द्र रहेकोमा त्यसपछि तीनवटा थप गरिएको थियो भने एउटा खारेज गरिएको थियो । जिल्लामा अब आउने निर्वाचनमा साढे सात सय जाति मतदान केन्द्र हुनसक्ने कार्यालय प्रमुख नेपालले बताए ।

निर्वाचन आयोगले मंगलबारदेखि मतदाता नामावली संकलन स्थगित गरेको हो । आयोगका प्रवक्ता शालिग्राम शर्मा पौडेलले निर्वाचनको मिति तोकिसकिएकाले अब अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशनको तयारीमा लाग्नुपर्ने भएकाले नामावली संकलन स्थगित गरिएको बताए । उनले कार्यविधि

बनाउने, सामान खरिद गर्नेलायत काममा लाग्ने बताए । सरकारले आगामी वैशाख ३० गते एकैपटक स्थानीय तह निर्वाचन गर्ने निर्णय गरेको छ । प्रवक्ता पौडेलका अनुसार अब चुनावमा भाग लिने दलहरूलाई दल दर्ताको आह्वान गरिने छ । आयोगले दर्ता भएका दललाई चुनाव चिन्ह प्रदान गर्नेछ । आयोगले आसन स्थानीय तहको निर्वाचन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन प्रक्रिया अघि बढाएको उनले बताए ।

आयोगले स्थानीय तहको निर्वाचनका लागि आवश्यक पर्ने भवन, परिवहनका साधन, फर्निचर वा अन्य भौतिक साधनको अवस्था तथा व्यवस्थापनको प्रक्रिया सुरु गरेको हो । जसको विवरण संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमार्फत ७५३ वटै स्थानीय तहलाई मार्चभित्र आयोगमा पठाउन भनेको छ । स्थानीय तह निर्वाचनका लागि आयोग र सुरक्षा निकायले सरकारसँग ३९ अर्ब रूपैयाँभन्दा बढी रकम मागेका छन् । २०७४ सालमा निर्वाचित स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिको पाँचवर्षे कार्यकाल आगामी जेठ ६ गते सकिँदै छ ।

कमल थापाले छोडे राप्रपा

भापा (प्रस) । राप्रपाका पूर्व-अध्यक्ष कमल थापाले पार्टी त्यागको घोषणा गरेका छन् । मंगलबार गृहजिल्ला मकवानपुर पुगेका थापाले पार्टी छोडेको घोषणा गरेका हुन् । थापाले पार्टीभित्र देखा परेको सैद्धान्तिक विचलन तथा गलत प्रवृत्तिलाई सुधार गर्ने आफ्नो चाहना सुनुवाइ नहुने देखेपछि पार्टी त्यागको अप्रिय निर्णय लिनुपरेको बताए । राजनीतिक जीवन पार्टीभित्रै बिताउने र पार्टीमा रमाउने आफ्नो उल्कट चाहना पुरा गर्न नपाएको भन्दै थापाले दुःख व्यक्त गरेका छन् । स्मरणীয় छ,

थापाले राप्रपा त्याग्ने कल्पना त गरेका थिएनन् । ने तर, पार्टी एकताताका पार्टी विभाजन नगर्ने भन्दै गीता छोएर कसम समेत खाएका थिए ।

यसैबीच राप्रपाका अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनले पार्टी परित्याग गर्ने निर्णय फिर्ता लिन पूर्वअध्यक्ष थापालाई आग्रह गरेका छन् । थापाको यो निर्णयलाई अनपेक्षित र आश्चर्यजनक भन्दै लिङ्देनले पुनर्विचार गर्न आग्रह गरेका हुन् । 'हामी उहाँसँग निरन्तर सम्वादमा थियौं । ट्याक वान, ट्याक दु सम्वाद भइराखेको अवस्थामा उहाँले अनायासै यस्तो निर्णय गर्दा दुखी भएका छौं । उहाँले आफ्नो निर्णयमा पुनर्विचार गर्नुपर्छ,' अध्यक्ष लिङ्देनको भनाइ उद्धृत गर्दै प्रवक्ता मोहन श्रेष्ठले भने ।

मेची अस्पतालमा दुई कोरोना संक्रमितको मृत्यु

भापा (प्रस) । मेची अस्पताल भद्रपुरमा दुईजना कोरोना संक्रमितको मृत्यु भएको छ । मृत्यु हुने दुवै महिला हुन् । बिर्तामोड नगरपालिका वडा नं ८ की २८ वर्षिया महिलाको मेची अस्पतालमा उपचारका क्रममा मृत्यु भएको हो भने मेची अस्पतालमै इलामकी ६५ वर्षिया महिलाको पनि मृत्यु भएको स्वास्थ्य कार्यालय भापाले जनाएको छ । भापामा लगातार कोरोना संक्रमितको मृत्यु हुँदै आएको छ । सोमबार अर्जुनधारा ९ की ४५ वर्षिया महिलाको मृत्यु भएको थियो । हालसम्म भापामा कोरोना संक्रमणबाट मृत्यु हुनेको संख्या ६७१ पुगेको छ ।

यसैबीच मंगलबार भापामा १७ महिला र १४ पुरुष गरी ३१ जना नयाँ संक्रमित थपिएका छन् । मंगलबारसम्म जिल्लामा १११३ जना सक्रिय संक्रमित रहेका छन् । त्यसमध्ये १४ जना अस्पताल भर्ना भएको स्वास्थ्य कार्यालयका कोभिड पर्सन जीवन चौलागाईले बताए ।

हार्दिक शुभकामना

तथा शुभकामना

प्रदेश नं १ का जेष्ठ प्रदेशसभा सदस्य शालिन, मद्र, पार्टीको महत्वपूर्ण जिम्मेवारीमा रहनु भएका सफल समाजसेवी तथा राजनीतिज्ञ माननीय श्री ओमप्रकाश सरावगीज्यू प्रदेश नं.१ सरकारको भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्री नियुक्त हुनुभएकोमा हार्दिक बधाई दिँदै उहाँको सफल कार्यकालको लागि शुभकामना व्यक्त गर्दछुं ।

उद्भव थापा
प्रदेश सभापति
नेपाली कांग्रेस १ नं प्रदेश समिति

हुनुहोस् मन देखि दुक्क!!

1 NOW GET FREE 1 YEAR COMPREHENSIVE INSURANCE*

GRAB SPECIAL DEAL IN LIQUIDATION MODELS*

OFFER VALID FOR LIMITED TIME ONLY.

Kapuri Brothers
Birtamode, Jhapa
023-541037, 023- 545818
9802600539, 9802600516

CG Motors Corp

34 CITIES 38 SALES OUTLET 48 SERVICE CENTER

TOLL FREE NO. 9801571571

RECOMMENDED ENGINE OIL

सम्पादकीय

स्वागतयोग्य निर्णय

सरकारले २०७९ वैशाख ३० गते एकैचरणमा चुनाव गर्नेगरी स्थानीय तहको निर्वाचन मिति घोषणा गरेको छ । निर्वाचन आयोगसँग जेट ४ मा स्थानीय तहको निर्वाचन गर्ने सहमति जनाएकोमा सरकारले निर्वाचनलाई ५ दिन अगाडि मिति सारेको छ । एकैचरणमा चुनाव गर्ने सरकारको निर्णयलाई स्वागत गर्नुपर्छ ।

वैशाख ३० मै निर्वाचन गर्दा यसले स्थानीय तह पदाधिकारीविहीन हुने खतरा अन्त्य भएको छ । सामान्य अवस्थामा निर्वाचन गर्नका लागि १२० दिनको समय आवश्यक पर्नेमा अब ९५ दिनमा आयोगले चुनावको तयारी गर्नुपर्नेछ । निर्वाचन आयोगले बाँकी अवधि चुनावका लागि पर्याप्त भएको जनाएको छ । सोमवार स्थानीय तहको चुनाव मिति घोषणा भएसँगै मंगलवारदेखि मुलुक एक प्रकारले चुनावमा होमिएको छ । सत्तारूढ गठबन्धनभित्रैका दलहरूको अनेक दाउपेचका कारण चुनाव घोषणामा विलम्ब भएको थियो । सरकारले चुनावको मिति घोषणा गरिसकेको अवस्थामा अब राजनीतिक दलहरू आन्तरिक तयारीमा जुट्ने र चुनावको माहोल बनाउनेतर्फ लाग्ने बेला भएको छ ।

स्थानीय तहको चुनाव राजनीतिक दलका लागि आफ्नो संगठन सुदृढ गर्ने मौका पनि हो । स्थानीय तहको चुनावमा हुने स्वस्थ प्रतिस्पर्धाले राजनीतिक दललाई गाउँ र वडातहसम्म चलायमान बनाउनेछ । स्थानीय तहको चुनावमा आउने जनमतलाई आधार बनाएर दलहरूले ६ महिनापछि हुने प्रतिनिधि सभा र प्रदेश सभा निर्वाचनको रणनीति बनाउन पाउने छन् ।

किन्तु, परन्तु कुनै पनि बहाना देखाएर स्थानीय तहको चुनाव प्रभावित पार्ने काम कहीं कतैबाट नहोस् । तराईका जिल्लामा जनमत पार्टीले भाटा र चिप्टसहित गरिरहेको प्रदर्शन रोकेर चुनावका लागि शान्तिपूर्ण वातावरण बनाउन सरकार लागोस् । निर्वाचन आयोगका लागि आवश्यक स्रोत साधन उपलब्ध गराउने कुरामा पनि सरकारले कुनै कञ्जुस्याईं नगरोस् । यसअघिको निर्वाचनमा जेजस्तो भएपनि जनताले सही नेता छान्ने बेला आएको छ । कसैको प्रलोभन, डर, धम्कीमा नपरी असल नेता छानौं ताकि जसले देशलाई प्रगतितर्फ लान सकोस् ।

हामीकहाँ यसकारण समयमै सम्पन्न हुँदैनन् ठूला परियोजना

• प्रभाकर धिमिरे

नेपालमा ठूला परियोजनाहरू किन समयमै सम्पन्न हुँदैनन्- जो कोहीले सोधिराख्ने तर उत्तर भने सहजै नपाउने प्रश्न हो यो । आम जनसमुदायको ध्यान तान्न र अपेक्षा बढाउन राजनीतिक दलका नेतादेखि उच्च पदमा रहेकाहरूले ठूला परियोजना अगाडि सार्ने गरेको पाइन्छ । ठूला महत्वाकांक्षी परियोजनाको कार्यान्वयन जटिल छ भने कुरा न नीति-निर्माताले सहज रूपमा स्वीकार गरेको पाइन्छ, न सर्वसाधारणले यसका गम्भीर पक्षबारे बुझेका छन् । कुनै पनि परियोजना विकास तथा कार्यान्वयनका लागि आर्थिक स्रोत अर्थात् पुँजी सबभन्दा ठूलो कुरा हो र यो भएपछि परियोजना कार्यान्वयन सहजै भइहाल्छ भन्ने भ्रम धेरैमा छ । परियोजना लगानीयोग्य बनाउने हो भने त्यसका लागि वित्तीय स्रोत जुटाउनु कुनै ठूलो विषय होइन, सहजै व्यवस्थापन हुन्छ । स्वदेशी तथा विदेशी ऋणदाता निकायहरू तैछानमछान गरेर लगानी गर्न तयार छन् । तर किन सफल हुने प्रशस्त सम्भावना भएका ठूला परियोजना पनि कार्यान्वयन हुँदैनन् वा समयमा सम्पन्न हुँदैनन् ?

यो प्रश्नको जवाफ नेपालका विभिन्न परियोजनालाई नजिकबाट निम्नले मात्र सहजै पाइन्छ । ठूला परियोजना कार्यान्वयनका जटिलता पछाडि पुँजी बाहेकका कारण खोतल्ने प्रयास मैले गरेको छु ।

कुनै पनि परियोजनाले कुनै न कुनै चरणमा व्यवधान नभोगेको सायदे उदाहरण छैन होला नेपालमा । हरेक दिनजसो कुनै न कुनै ठूला परियोजनामा सरोकारवाला स्थानीयसँग द्वन्द्वका समाचार आइरहेका हुन्छन् । कतिपय घटना त सञ्चारमाध्यममा आएका पनि हुँदैनन् । स्थानीय सरोकारवालासँग परियोजनाको द्वन्द्व चलिरेहुनुका पछाडि थुप्रै कारण छन् । यस्ता असमझदारी बढनुमा परियोजना र प्रभावित (लाभान्वित पनि) स्थानीय बासिन्दा दुवैको कमजोरी देखिन्छ । आखिर आफ्नो क्षेत्रमा रोजगारी दिने, स्थानीय विकासमा सहयोग गर्ने, आर्थिक गतिविधि बढाउने यस्ता परियोजनाप्रति स्थानीय बासिन्दा किन नकारात्मक हुन्छन् ?

सुरुमा यसको विश्लेषण गरौं । पहिलो, कुनै राजनीतिक दल प्रभावशाली वा स्वार्थ समूहले परियोजनाले वातावरणीय, सामाजिक रूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ भन्ने भ्रम पहिल्यै स्थानीय बासिन्दामा पुऱ्याइदिन्छ । यस्तो भ्रम न परियोजनाले चिर्न सकेको पाइन्छ, न त्यो विषयबारे परियोजना गम्भीर देखिन्छ ।

सुरुमा त अधिकांश परियोजनाले यस्ता कुरा जनतालाई बुझाउनुभन्दा बेवास्ता गरी एकोहोरो अगाडि बढ्ने नीति लिएको पाइन्छ । यसले गर्दा स्थानीयलाई भन्नु आक्रोशित बनाउँछ । दोस्रो, परियोजनाले ल्याउने सकारात्मक र नकारात्मक असरबारे स्थानीय सरोकारवालासँग पर्याप्त र समयमै छलफल, विमर्श र संवाद गरेको पाइँदैन । यस कारण परियोजनाबारे नकारात्मक हल्लाले स्थान पाउँछ । तेस्रो, परियोजना विकासकर्ताले सम्झौताअनुसार गर्नुपर्ने काम र पूरा गर्नुपर्ने जिम्मेवारी इमानदारी साथ पूरा गरेको पाइँदैन । कतिपय परियोजनाले त स्थानीयसँग छलफल गरी उनीहरूलाई निर्णय प्रक्रियामा समावेश गराउनुको साटो केन्द्रीय नेता वा शक्तिकेन्द्र मार्फत समस्या समाधानको उपाय खोज्ने प्रयास गरेको पाइन्छ ।

परियोजना विकास तथा कार्यान्वयनका विश्वव्यापी मान्यता, राष्ट्रिय कानून एवं वातावरणीय तथा सामाजिक व्यवस्थाहरूको पालनामा परियोजना चुकेका धेरै उदाहरण छन् । जसका कारण सुरुमा परियोजनाबाट ठूलै अपेक्षा गरी समर्थन

गरेका सरोकारवालाले समेत पछिल्ला वर्षमा विरोध गर्न थालेको पाइन्छ । परियोजनाबाट अपेक्षा गरिएको र प्रतिबद्धता जाहेर गरिएको रोजगारी, व्यवसायको अवसर, स्थानीय विकास लगायतका स्थानीय लाभका अवसरहरू प्राप्त नभएपछि सरोकारवालाहरू परियोजना प्रति नकारात्मक बन्दै जाने र परियोजनाका गतिविधिमार्फत उनीहरूको सहयोग हुन छाड्ने अवस्था आउने गरेको छ । चौथो, परियोजनाबाट स्थानीयलाई प्राप्त हुने आर्थिक तथा सामाजिक लाभका विषयमा बुझाउन विकासकर्ता कम्पनीहरूले सकेको पाइँदैन परियोजना किन भन्ने विषयमा स्थानीय प्रायः अनभिज्ञ हुन्छन् । त्यसैले यो परियोजना त विकासकर्ताका लागि मात्र हो हामीले के पाउने हो र, हामीले किन सहयोग गर्ने भन्ने भावना बढ्ने गरेको पाइन्छ । पाँचौं, कतिपय परियोजनाबारे स्थानीयको खासै विरोध नभए पनि परियोजना विकासको ढाँचा वा यसको आकार (क्षमता) लाई लिएर सरोकारवालाको असन्तुष्टि देखिन्छ । परियोजना धेरै ठूलो वा यसले धेरै मानिसको विस्थापन र वातावरणमा असर पर्ने खालको विषयले पनि विरोधको बाटो सिर्जना गरेको देखिन्छ । ठूला परियोजना बन्ने हुँदैन भन्ने नकारात्मक भावना रहने अवस्थामा यस्ता प्राविधिक पक्षमा पनि परियोजना विकासकर्ताले स्थानीय समुदायसँग छलफल र अन्तरक्रिया गर्दैनन् । यसकारण पनि कार्यान्वयन समयमा समस्या आउने गरेको देखिन्छ ।

छैटौं, परियोजना कार्यान्वयनमा विकासकर्ताले देखाएको ढिलासुस्तीका कारण स्थानीयमा निराशा र आक्रोश देखिने गरेको छ । सातौं, परियोजनामाथि राजनीतिक स्वार्थ हावी र उग्रराष्ट्रवादबाट प्रेरित दल, समूह वा व्यक्तिको चलखेल हुने गरेको भए पनि परियोजनाका तर्फबाट समयमै स्पष्ट पार्नुको साटो सरोकारवालाबाट टाढा रहन खोज्ने प्रवृत्तिले गर्दा विरोधी समूह बढ्दै जान्छन् । सकारात्मक पक्ष छाड्यमा पर्न गई परियोजनाको भविष्य नै अनिश्चित हुने अवस्था पनि आउने गरेको छ । आठौं, विरोध गर्नेले विदेशी लगानीका परियोजनामा त राष्ट्रवादको मसला प्रयोग गरी 'विदेशी' को विल्ला भिराएर बन्न नदिने रणनीति पनि लिएको पाइन्छ । विदेशी लगानीका परियोजनासँग सरोकारवालासँग सम्बन्ध विस्तारका लागि गाउँमा खटाउने सामाजिक परिचालक पर्याप्त नहुने र भए पनि विदेशी नागरिक नै रहने गरेका कारण भाषागत समस्या हुन्छ । यस्तोमा विदेशीको परियोजना हो भन्ने भावना राख्नेलाई समेत थप बल मिल्नेको पाइन्छ । विदेशी लगानी भए पनि नेपालमा दर्ता भएको, नेपालीलाई रोजगारी दिएको, नेपालकै अर्थतन्त्र र राजस्वमा योगदान दिने हो भनेर बुझाउन विकासकर्ताले स्थानीय सरोकारवालासँग पर्याप्त छलफल गरेको पाइँदैन । नवौं, परियोजना पहिचान, छनोट, विकास र कार्यान्वयनमा स्थानीयको सहभागिता नहुने र उनीहरूको आवश्यकता र मागभन्दा पनि विकासकर्ताको

प्रस्तावअनुसार परियोजना अगाडि बढ्नाले पनि कार्यान्वयनमा स्थानीयको सहयोग हुँदैन । अब चर्चा गरौं स्थानीयका कारण परियोजना कसरी अगाडि बढ्न सक्दैनन् भन्नेबारे । कुनै पनि विकास परियोजना कुनै समुदायमा कार्यान्वयन हुँदछ भने त्यसले स्थानीयको सबै आवश्यकता र माग पूरा गर्नु पर्छ आम मानिसमा गलत बुझाइ छ । केही वर्षअघि मलाई एक जना जलविद्युत प्रवर्द्धकले भनेका थिए, 'स्थानीयले हामीलाई दुहुनो गाई नै बनाएका छन् । त्यहाँका एक नेताकी छोरीको विहेको पार्टी खर्चसमेत हाम्रो परियोजनाले बेहोर्नुपर्ने । स्थानीयका छोराछोरी बुहारी र छोरी लागि ज्वाइँ खोजिदिन समेत कुन दिन परियोजनाकै जिम्मेवारी पर्ला जस्तो छ । सरकारले गर्न नसकेको काम एउटा परियोजनाबाट अपेक्षा गरिन्छ अनि कसरी परियोजना बन्छ ?'

उन्ले भनेका कुराको भाषा सामान्य छ । तर यसले बोकेको सन्देश निकै गम्भीर र मननयोग्य छ । परियोजनाबाट सरोकारवालाले अत्यधिक अपेक्षा गरेको पाइन्छ । हरेक भरले रोजगारी पाउने पर्ने, त्यसमाथि पनि 'अफिसियल' काम नै पाउनु पर्ने, हातमा सीप नभएका पनि श्रमिकको काम गर्न नरुचाउने, सबैलाई व्यवसायको असर दिने पर्ने, हरेक विकास निर्माणका काममा सहयोग गर्ने पर्ने, स्थानीय क्लब, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकीलाई आर्थिक सहयोग, पत्रकारलाई विज्ञापन, ठेकदारलाई ठेक्का, नेतालाई जहाज वा पकेट खर्चेरिख टोले गुन्डामसलाई खुसी पारेर परियोजना अगाडि बढाउन त्यति सजिलो छैन । परियोजना विकासका लागि सबभन्दा ठूलो चुनौती जग्गा अधिग्रहण हो । जति ठूला परियोजना भयो त्यति नै बढी जग्गा आवश्यक पर्छ । त्यसमाथि पनि जलविद्युत परियोजनामा त विद्युत उत्पादन गृह र बाँध स्थल र प्रसारणलाइन निर्माण हुने क्षेत्रमा समेत जग्गा अधिग्रहण गर्नुपर्ने हुन्छ । स्थानीय जग्गाधनीले जग्गाको मुआब्जा अस्वाभाविक रूपमा बढी माग्ने प्रवृत्तिले निजी जग्गा अधिग्रहण गर्न विकासकर्तालाई फलामको चिउरा चपाउनु सरह बन्ने गरेको छ । मुआब्जा जति मागे पनि पाइन्छ वा पाउनु पर्छ भन्ने सोचका कारण चलनचल्तीभन्दा चार/पाँच गुणा दाबी गरिन्छ र ठूला परियोजनाले दिनसक्ने जति दिने गरेका पनि छन् । यसको असर ती स्थानमा भविष्यमा बन्ने साना परियोजनामा पर्ने देखिन्छ जो त्यति धेरै मुआब्जा दिन सक्ने अवस्थामा हुँदैनन् । जग्गा अधिग्रहण प्रक्रियामा जग्गाधनीहरूसँग पर्याप्त संवाद र छलफल नभएका कारण उनीहरूका मागमै रूमलिएर यो प्रक्रिया वर्षौंसम्म रूमलिने गरेको पाइन्छ । परियोजना विकास गर्ने आएको लगानीकर्ताले जग्गाकै जोहो गर्न वर्षौं खर्च गर्नुपर्ने विडम्बना छ । अर्को, स्थानीय सरोकारवालाको अपेक्षा रोजगारीमा निकै बढी देखिन्छ । स्थानीयसँग सीप नभएको अवस्थामा परियोजनाले 'आउटसोर्स' गर्दा पनि विरोध भएको पाइन्छ ।

स्थानीय सरोकारवालासँग सम्बन्ध सुमधुर बनाउन स्थानीय तहमा परियोजनाको प्रतिनिधि, जनप्रतिनिधि प्रशासनसहितको समन्वय संयन्त्र स्थापना हुनुपर्ने देखिन्छ । यस संयन्त्रले सञ्चारमा ठूलो भूमिका खेल्न सक्छ ।

परियोजनामा स्थानीय व्यवसायीका उत्पादन खपत हुनुपर्ने माग स्वाभाविक हो । तर परियोजनालाई चाहिने सामान उत्पादन गरी नियमित रूपमा आपूर्ति गर्ने क्षमता स्थानीय कार्यान्वयनमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ । स्थानीय सरोकारवालासँग सम्बन्ध सुमधुर बनाउन स्थानीय तहमा परियोजनाको प्रतिनिधि, जनप्रतिनिधि प्रशासनसहितको समन्वय संयन्त्र स्थापना हुनुपर्ने देखिन्छ । यस संयन्त्रले सञ्चारमा ठूलो भूमिका खेल्न सक्छ ।

परियोजना र स्थानीय बासिन्दा पक्षका कुरा विश्लेषण गर्ने हो भने समस्या खडा हुनुमा दुवैबिच पर्याप्त र पारदर्शी तरिकाको सञ्चार अभाव मूल कारण देखिन्छ । परियोजनाले स्थानीय र समग्र राष्ट्रलाई दिने आर्थिक लाभबारे विकासकर्ताले पर्याप्त जानकारी गराउन सरोकारवालासँग सम्बन्धित गतिविधिलाई महत्त्व नदिनाले मिथ्या हल्ला फैलिने र असमझदारी बढ्ने गरेको हो । परियोजना व्यवस्थापनबारे

अध्ययन गर्ने प्रसिद्ध संस्था प्रोजेक्ट म्यानेजमेन्ट इन्स्टिच्युटले सन् २०१३ तयार गरेको 'हाइकस्ट अफ लो पर्फोर्मेन्स' नामक प्रतिवेदनमा भनिएको छ- विश्वमा हरेक पाँचमध्ये दुइटा परियोजना असफल हुन्छन् । ती असफलमध्ये ५० प्रतिशत त केवल अप्रभावकारी सञ्चारका कारण असफल भएका हुन्छन् । उक्त प्रतिवेदन अगाडि भन्छ - विश्वका परियोजनामा लगानी गरिएको हरेक एक अर्ब डलरमध्ये १३ करोड ५० लाख डलर जोखिममा पर्छ । त्यो रकममध्ये ५६ प्रतिशत अप्रभावकारी सञ्चारकै कारण जोखिममा पर्ने गरेको छ । प्रभावकारी सञ्चार भए मात्र पनि कुल परियोजनामध्ये ८० प्रतिशत पूर्व निर्धारित समय र बजेटमा तथा लक्ष्य हासिल गरी सम्पन्न हुन सक्ने समेत प्रतिवेदनले औँल्याएको छ ।

त्यस्तै सन् २०१० मा फोर्ब्स म्यागजिनले गरेको सर्वेक्षणमा सहभागीमध्ये ९२ प्रतिशत कम्पनीका प्रमुख कार्यकारी, ९२ प्रतिशत सञ्चार विज्ञहरू तथा ८८ प्रतिशत रणनीतिकारले उनीहरूको रणनीतिक सफलताका लागि सञ्चार नै महत्त्वपूर्ण तत्व रहेको स्वीकार गरेका थिए । त्यसो त अन्तर राष्ट्रिय वित्त निगमको, एसियाली विकास बैंकको र युरोपेली पुनर्निर्माण तथा विकास बैंकले परियोजना विकासका लागि तयार गरेका मान्यता र मापदण्डले पनि परियोजना र स्थानीय सरोकारवालाबीच पर्याप्त र अर्थपूर्ण छलफल हुनुपर्नेमा जोड दिएका छन् । हाम्रो देशको संविधानको धारा २८ तथा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐनले सार्वजनिक चासो वा व्यक्तिगत चासोका विषयमा सूचना पाउने नागरिक अधिकारको सुनिश्चित गरेको छ । वातावरण नियमावली र सुशासन ऐनले समेत परियोजनाद्वारा सरोकारवालासँग पारदर्शी तथा पर्याप्त छलफल हुनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । परियोजना सम्भाव्यताबारे पर्याप्त प्राविधिक, सामाजिक तथा भूगर्भीय अध्ययनका साथै यस्तो तथ्य असरबारे पर्याप्त अध्ययन नभइ सम्झौता तथा कार्यान्वयनको चरणमा पुग्ने गरेका कारण पनि परियोजना असफल भएका छन् । सरकारको कमजोर अनुगमन, ठेकदारको लापरवाही, प्राविधिक असफलता जस्ता कारणले पनि लागत बढ्ने, समयमा सम्पन्न नहुने, वित्तीय व्यवस्थापन समयमै हुन नसकेको समस्या देखिन्छन् ।

सरोकारवालासँग पर्याप्त छलफल गरी वास्तविक समस्या के हो भन्नेबारे समयमै जानकारी गराउने, परियोजना विकास तथा कार्यान्वयनमा सहभागी गराउने तथा पारदर्शी तरिकाले सूचना प्रवाह मात्र गर्न सके यी समस्या समाधान गर्न र परियोजना सहज कार्यान्वयनमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ । स्थानीय सरोकारवालासँग सम्बन्ध सुमधुर बनाउन स्थानीय तहमा परियोजनाको प्रतिनिधि, जनप्रतिनिधि प्रशासनसहितको समन्वय संयन्त्र स्थापना हुनुपर्ने देखिन्छ । यस संयन्त्रले सञ्चारमा ठूलो भूमिका खेल्न सक्छ ।

लगानीका लागि आह्वान गर्ने तर लगानीकर्ताका लागि दिइने आर्थिक सहूलियत र सुविधामा अस्पष्टता, लगानीकर्तालाई दिइने प्रभावकारी सेवा र सहजीकरणका लागि सरोकारवाला निकायबीच एकल विन्दु प्रणाली अझै प्रभावकारी रूपमा स्थापित हुन नसक्नु पनि परियोजना कार्यान्वयनको ठूलो चुनौती हो । विशेषगरी विदेशी लगानीमा सञ्चालित परियोजनाहरू प्राविधिक क्षमता तथा मानवीय संसाधनका हिसाबले आफ्नैमा सक्षम देखिन्छन् । वित्तीय व्यवस्थापनमा पनि उनीहरूलाई धेरै समस्या देखिँदैन । विदेशी परियोजनाका लगानीकर्ताहरू नेपालको प्रशासनिक प्रणाली र स्थानीय परिस्थितिमा कम जानकारी हुने भएकाले उनीहरूलाई सबभन्दा आवश्यक भनेको सरकारको तर्फबाट गरिनुपर्ने सहजीकरण हो । प्रशासनिक सहजीकरण र स्थानीय तहमा सरोकारवाला सम्बन्धमा सरकारको तर्फबाट पर्याप्त सहयोग हुन सक्ने हो भने नेपालमा ठूला परियोजनाको कार्यान्वयनमा देखाएका व्यवधान सहजै हट्ने देखिन्छ ।

Pratidin National Daily

प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि

लगइन गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

साउदीबाट रामकुमारको शव ल्याउन पहल सुरु

नेपाली दूतावास साउदी अरबमा निवेदन पेश गरेका छन् । सूचना अधिकृत राईका अनुसार यसअघि वैदेशिक रोजगार बोर्डले दूतावासलाई सम्बोधन गरेर पत्र लेखेपनि कुनै प्रक्रिया अघि बढेको रहेनछ । अन्य देशको हकमा मृत्यु भएको कम्तीमा पनि एक साताभित्र शव आउने भए पनि साउदी अरबको हकमा भने साढे दुईदेखि तीन महिनासम्म समय लाग्ने बताइन्छ । तर, लिम्बूको मृत्यु भएको चार महिनाभन्दा बढी समय बितिसकेकाले सकभर छिटो शव आइपुग्ने उनको भनाइ छ । सूचना अधिकृत राईले भनिन्, 'हामी निरन्तर फलोअपमा छौं । कम्पनीसँग पनि सम्पर्क भइसकेको छ ।' ३९ वर्षीय लिम्बूको गत असोज २६ गते उपचारका क्रममा निधन भएको थियो । उनकी श्रीमती विष्णुमायाका अनुसार उनी १८ वर्षदेखि साउदी अरबस्थित 'एड दहिम अल हामउड एन्ड पार्टनेर्स ट्रेडिङ एन्ड कन्सल्टिङ' कम्पनीमा काम गर्दै आएका थिए । बाटोमा काम गरिरहेका बेला गाडी आउंदा साइड दिने क्रममा उनी पुलबाट खसेर गम्भीर घाइते भएका थिए । मृतकका श्रीमती र १४ वर्षीय एक छोरा छन् । उनीहरू अहिले मोरङको सुन्दरहेचा नगरपालिका-६, गछियामा सुकुम्बासी जग्गामा बस्दै आइरहेका छन् । जीविकोपार्जनका लागि गछिया खोलामा बालुवा चाल्ने काम गर्दै आइरहेको विष्णुमायाले बताइन् ।

दिवंगत पिताको पुण्यतिथिमा प्रतिष्ठान गठन

संखुवासभा जन्मिएर भापाको गौरवलाई कर्मभूमि बनाई हाल इटहरीमा बसोबास गरिरहेका डम्बरबहादुर अधिकारीका छोराछोरीहरूले दिवंगत बुबाको नाममा प्रतिष्ठान गठन गरी चार जिल्लाका विभिन्न संस्थालाई आर्थिक सहयोग गरेका छन् । गत २०७७ माघमा इटहरीमा निधन भएका अधिकारीको पहिलो वार्षिक पुण्यतिथिमा २०७८ माघ १५ गते श्रद्धेय डम्बरबहादुर अधिकारी स्मृति सेवा प्रतिष्ठान गठन गरिएको हो । प्रतिष्ठानको अध्यक्षमा कर्णकुमारी अधिकारी र संयोजकमा गोविन्द मानसिंह अधिकारी रहेका छन् । संरक्षकको रूपमा भुपेन्द्र अधिकारी र सदस्यमा टेकबहादुर अधिकारी (दिपक) रहेका छन् । आफ्ना बुबाको स्मृतिमा अधिकारी परिवारले संखुवासभा, भापा, मोरङ र सुनसरीका चार जिल्लामा रहेका शैक्षिक तथा परोपकारी संस्थाहरूमा शैक्षिक सामग्री तथा लताकपडा वितरण गर्न आर्थिक सहयोग निकासा गरेका छन् ।

त्यसैगरी गौरवहर्क डोरामारी उच्च माविमा पनि २५ हजार रुपैयाँ बराबरको न्यानो कपडा तथा शैक्षिक सामग्री वितरण गर्नका लागि आर्थिक सहयोग प्राप्त भएको प्राचार्य केदार भण्डारीले जानकारी दिएका छन् । त्यसैगरी डम्बरबहादुर अधिकारीको कान्छी छोरी सवित्रा अधिकारी सुबेदीले पनि २५ हजार रुपैयाँ बराबरको न्यानो कपडा तथा शैक्षिक सामग्री बेलबारी नगरपालिकाको भगवती प्राविमा वितरणका लागि रकम प्रदान गरेकी छन् । गौरवह नगरपालिकामा अधिकारी खत्री देवली समिति अध्यक्ष दिलबहादुर अधिकारी खत्रीलाई अधिकारी बंशावली परोपकारलाई १० हजार रुपैयाँ आर्थिक सहयोग गरिएको छ भने मायाघर सेवा आश्रम सुनसरी इटहरीलाई १० हजार रुपैयाँ प्रदान गरिएको छ । त्यसैगरी खस क्षेत्री कोषको

सहयोगार्थ १० हजार सहयोग उपलब्ध गराइएको छ । बुबाकै स्मृतिमा ईन्द्रपुर नगरपालिका सदस्य, ईन्द्रपुर नमुना स्कुलका प्राचार्य, युवा समाजसेवी अर्जुन ढकालले कपी कलम वितरणको लागि १० हजार सहयोग अधिकारी परिवारबाट प्राप्त भएको जानकारी दिएका छन् । दिवंगत अधिकारीका छोराछोरी स्वदेश तथा विदेशमा रहेका छन् । माइला छोरा टेकबहादुर अधिकारी 'दिपक' वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा लामो समयदेखि युएईमा छन् । युएईमा रहँदा भापाली समाज युएईको सामाजिक अभियानमा सक्रिय अधिकारीले भापाली समाज युएईका विगतका सेवामूलक कामहरूबाट प्रेरणा पाएर आफ्नो बुबाको स्मृतिमा परोपकारी कामहरू गरेको र भविष्यमा पनि गर्दै जाने बताए । अधिकारी परिवारको यो सहयोग अनुकरणीय रहेको भापाली समाज युएईका कार्यवाहक अध्यक्ष अमरराज राईले प्रतिक्रिया दिएका छन् ।

टेकबहादुर, अधिकारी प्रतिष्ठानको सक्रिय सदस्य हुन् । प्रतिष्ठानका संरक्षक भुपेन्द्र अधिकारी अप्टेलियाको मेलबर्नमा बसोबास गर्दै आएका छन् । उनले त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट अंग्रेजी विषयमा एम.ए. एम.एड. साथै अप्टेलियाको टोरेन्स युनिभर्सिटीबाट एम.वि.ए. र एम.जि. पि. एम. गरेका छन् । विभिन्न संघसंस्थाको स्थापना गर्दै आफ्नो पेशा संगसंगै सामाजिक कार्यमा पनि लागेका अधिकारी खस क्षेत्री नेपाल भापा जिल्लाको प्रथम अध्यक्ष पनि हुन् । जेठो छोरा गोविन्दमान सिंह अधिकारी मोरङ बेलबारी सरस्वती बिद्या मन्दिर अंग्रेजी स्कुलका संस्थापक प्राचार्य हुन् ।

गाँजा खेती गर्न दिने सरकारको तयारी

भापा (प्रस) । सरकारले औषधीय प्रयोगका लागि गाँजा खेती गर्न दिने तयारी गरेको छ । गाँजा खेतीमाथि लामो समयदेखि लागेको प्रतिबन्ध हटाउनेबारे बहस चलिरहेका बेला गृह मन्त्रालयले ६ महिनाभित्र कार्यविधि ल्याउने तयारी गरेको हो । मन्त्रालयको नीति योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाले यसका लागि औषधीय प्रयोजनका

लागि कार्यविधि बनाइरहेको जनाएको छ ।

कार्यविधिअनुसार सरकारसँग अनुमति लिएर औषधीय प्रयोजनका लागि गाँजा खेती गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ । मन्त्रालयले कार्यविधिमाफत गाँजा खेती र प्रयोगबारे विस्तृत व्यवस्था गर्न लागेको बताइएको छ । सांसद शेरबहादुर तामाङले लामो समयदेखि गाँजामाथिको प्रतिबन्ध फुकुवा हुनुपर्ने माग गर्दै आएका छन् । उनले गाँजा खेतीबाट ग्रामीण क्षेत्रका किसानले ठूलो फाइदा लिनसक्ने तर्क गर्दै आएका छन् ।

भापामा 'सुगन्धपुर' को परिचर्चा

भापा (प्रस) । कथाकार विश्व कुङ्कलले लेखेको सुदूर पश्चिमको कथामाथि सुदूर पूर्व भापाको बुद्धशान्ति गाउँपालिकामा बुद्ध आदर्श मा.वि.मा परिचर्चा भएको छ । पोइटी टक्स काव्य विमर्श अन्तर्गत बुद्धआदर्श विद्यालयले कथा संग्रह 'सुगन्धपुर' माथि परिचर्चा गर्ने अवसर जुराइएको हो । आयोजक विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष मनोरथ तिवारीको अध्यक्षतामा सम्पन्न परिचर्चामा वरिष्ठ साहित्यकार भवानी मिश्र, कवि समालोचक मुनाराज शर्मा, केसी श्रेष्ठ, दामोदर दुबेल र कृष्ण बराल, कुमार भट्टराई, लीला अनमोल, जय भण्डारी, धनबहादुर

श्रेष्ठ, बेनुप पनेर, महेश्वर सम्बाहाङ फे, कृष्णराज भण्डारी, दुर्गा पोखेल, देवकुमारी शर्मा, धनश्याम पौडेल, रश्मी शेखरलगायतले आ-आफ्ना धारणा राखेका थिए ।

कथा संग्रहभित्रका कथाहरूले दलित मुद्दा, नारीको यौन अधिकार, कर्णालीको विकटता र दुःख, लिपुलेक, टिङ्कर क्षेत्रको समस्यामाथि मिहिनरूपमा आवाज उठाएको श्रेष्ठ, बेनुप पनेर, महेश्वर सम्बाहाङ फे, कृष्णराज भण्डारी, दुर्गा पोखेल, देवकुमारी शर्मा, धनश्याम पौडेल, रश्मी शेखरलगायतले आ-आफ्ना धारणा राखेका थिए ।

बताए । उनले यथार्थ पात्रहरूको भोगाइलाई सौन्दर्यकरण गर्न मात्र 'फक्सनाइज' गरिएको भए पनि यथार्थको धरातल मञ्चाडी लेखिएको बताए । आयोजक विद्यालयका प्रधानाध्यापक कृष्णराज भण्डारीले बुद्धशान्तिमा काव्य विमर्श निरन्तर जारी राख्दै विद्यालयमा साहित्यिक गतिविधिमाफत प्रश्न गर्ने सीप र उत्तर दिने क्षमताको विकास गर्नुको साथै वर्तमान साहित्यसँग स्थानीय र विद्यार्थीहरूलाई जोड्दै भविष्यमा राम्रो मूल्यांकन गर्ने लक्ष्य विद्यालयको रहेको बताए । यसअघि विद्यालयमा उमा सुवेदीको 'सव्यो पुतली', गणेश निरौलाको 'कोटेबारी, दुङ्गा र माटो' माथि चर्चा भइसकेको छ ।

नदीले बगाएका तामाङको शव फेला

भापा (प्रस) । पौडी खेल्ने क्रममा बेपता भएका उदयपुर कटारी नगरपालिका ४ का २७ वर्षीय रविन तामाङको सोमबार बेलुका ३ बजे शव फेला परेको छ ।

तामाङ गत माघ १५ गते सिन्धुली फिक्कल गाउँपालिका-४ खाँसाडमा सुनकोशी नदीमा पौडी खेल्ने क्रममा बेपता भएका थिए । खोजतलास गर्ने क्रममा बगाएको स्थानबाट अन्दाजी १६ कि.मि.दक्षिण उदयपुर कटारी नगरपालिका-१४ सुनकोशी नदीको किनारमा तामाङको शव फेला परेको छ ।

भापा (प्रस) । धरानस्थित बीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा कोरोना संक्रमित वृद्धाको मृत्यु भएको छ । प्रतिष्ठानका सह-प्रवक्ता डा. चुडामणी पोखरेलका अनुसार

ताप्लेजुङ, याङ्बाराक १ की ६५ वर्षीया कोरोना संक्रमित वृद्धाको मृत्यु उपचारको क्रममा मंगलबार बिहान ३ बजेर ३० मिनेटमा मृत्यु भएको हो । माघ २३ गते कोरोना संक्रमण पुष्टि भई सोही दिन प्रतिष्ठानको कोभिड अस्पतालमा भर्ना गरिएकी मृतक वृद्धाले कोरोना विरुद्धको खोप नलगाएको प्रतिष्ठानले जनाएको छ । मृतक वृद्धाको शवको नियम अनुसार व्यवस्थापन भइरहेको प्रतिष्ठानले जनाएको छ ।

मानव डेन्टल

काँकरभिटारोड, बोलबम पेट्रोलपम्प पूर्व, बिर्तामोड

फोन: ०२३-५४२६१६, मो: ९८५२६४०४०५

स्वास्थ्य मुस्कान, स्वास्थ्य जीवन, यही हो मानव डेन्टलको पहिचान

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

चन्द्रगढी, भद्रपुर लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३२९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६२८०९९	दमक विष्णु सुब्बा : ९८५२६००९३७ देविबहादुर बस्नेत : ९८५०९२४६२९	मेचीनगर चारआली : ९८४२७०३०९३ जोबिन्द धिमिरे : ९८५२६४०९५०	उर्लाबारी रुपेन्द्र शर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिष्टिम आई: ०२९-५२५६९५८	इलाम, मंगलबारे रणवीर लिम्बू ९८५६९८४७५७	काठरभिट्टा फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४	भापा बजार बरत राजवंशी ९८५०४०००९
---	--	--	---	---	--	--

राशिफल ज्योतिष पं. लक्ष्मी सुवेदी लक्ष्मीपुर, भापा चिना, टिपन, बान्स् तथा रावण, ज्योतिष तथा परामर्श सेवाको लागि सम्मन्वयिका । सम्पर्क: ९८५६९४०८७/९८५०८९९८०	मेष नयाँ कार्यको थालनी हुनेछ । सामाजिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ । अधिकार प्राप्तिका लागि संघर्ष गर्नु पर्ला । यात्रामा सावधानी अपनाउनु पर्नेछ । वृष आज धार्मिक कार्य सफल रहनेछन् । आर्थिक क्षेत्रमा राम्रो सफलता मिल्ला । मिथुन	कर्कट आफ्नो प्रयास र कामधन्दाबाट दीर्घकालिक फाइदा पुग्न सक्छ । कार्य सम्पादनमा सहजता मिल्नेछ । रोकिएका काम सम्पादन हुने योग छ । सिंह मनमा देखिने अस्थिरता अघेयताका कारण निर्णायक क्षमतामा कमी आउनेछ । कन्या	तुला रमणीय र सुखद यात्राको योग छ । राज्यबाट मान सम्मान पाइनेछ । आज जोश, जाँगर र उमङ्ग बढ्नेछ । नयाँ र शुभकार्यको चर्चा चल्नेछ । वृश्चिक ठीक समयमा सही निर्णय लिन सकिनेछ । अटिको र ताकेको कार्य पुरा होला । धनु	मकर सामाजिक कार्यबाट सफलता मिल्नेछ । सरकारी जागिरेले प्रशंसा पाउनेछन् । प्रतिष्ठा र पुरस्कार प्राप्त हुनसक्छ । परोपकारका क्षेत्रमा लगानीको समय छ । कुम्भ नयाँ कामका विभिन्न अवसर फेला पर्ने छन् । श्रमको उचित मूल्याङ्कन हुनेछ । मिने
---	--	---	--	---